

HAVZA YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI, UYGULANMASI VE TAKİBİ YÖNETMELİĞİ (1)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (Değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; yerüstü ve yeraltı su kütlelerinin, bütüncül bir yaklaşımla havza bazında, fizikokimyasal, kimyasal ve ekolojik kalite bileşenleri ile miktar açısından iyi su durumunda olanlarının mevcut haliyle korunması, bozulmuş olanlarının iyi su durumuna getirilmesi ve ihtiyaç önceliklerine uygun şekilde tahsis yapılarak sürdürülebilir kullanımının sağlanması, ulusal su planı ve havza ölçekli yönetim planlarının hazırlanması, uygulanması ve takibinin yapılması ile ilgili usul ve esasların düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, denizler hariç, kıyı suları dahil olmak üzere yüzeysel ve yeraltı su kaynaklarının yer aldığı havzaların korunması ve yönetim planlarının hazırlanmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-11/1/2019-30652)

(1) Bu Yönetmelik, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410 uncu maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile 421 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (g) ve (i) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (Değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt havza: Havzanın sularını denize boşaltan nehre bağlı yan kolların veya akarsuyu besleyen göller veya gölleri besleyen yan kolların veya havza içerisinde yer alan müstakilen ve doğrudan deniz ve göle dökülen akarsu kütlelerinin su toplama alanını,

b) Atıksu: Evsel, endüstriyel, zirai ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş sular ile maden ocakları ve cevher hazırlama tesislerinden kaynaklanan sular ve yapılaşmış kaplamalı ve kaplamasız şehir bölgelerinden cadde, otopark ve benzeri alanlardan yağışların yüzey veya yüzeyaltı akışa dönüşmesi sonucunda gelen suları,

c) **(Değişik:RG-11/1/2019-30652)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

ç) Belirli kirleticiler: Su kütlesine, kalitesini olumsuz yönde etkileyebilecek miktarda deşarj edilen ve yerüstü su kütlelerinin iyi ekolojik duruma ulaşması için çevresel kalite standardı belirlenmiş olan madde veya madde gruplarını,

d) Bütüncül yaklaşım: Havza ve alt havzalardaki yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının kalite ve miktar durumlarının korunması ve iyileştirilmesi amacıyla noktasal, yayılı ve hidromorfolojik bütün baskılara karşı alınacak tedbirlerin sosyo-ekonomik bileşenler de dahil olmak üzere, çok yönlü ve etkileşimli bir şekilde değerlendirilmesi ve yönetimini,

e) Büyük ölçüde değiştirilmiş su kütlesi: İnsan faaliyetlerinin yol açtığı fiziksel değişikliklerin bir sonucu olarak özellik bakımından önemli ölçüde değişmiş yerüstü su kütlelerini,

f) Çevresel hedef: Bir su kütleisindeki sucul canlıların en yüksek mertebede korunması için kimyasal ve ekolojik durum ile miktar açısından ulaşabileceği en iyi su durumunu,

g) Çevresel kalite standardı: Belli bir kirleticinin ya da kirleticiler grubunun suda, dip çökeltisinde veya biyotada insan sağlığı ve çevreyi korumak için aşmaması gereken konsantrasyonları,

ğ) Çevresel su ihtiyacı: Suya bağımlı karasal ve sucul ekosistemlerin devamlılığını sağlamak için gereken asgari su miktarı ve kalitesini,

h) Deşarj: Arıtılmış olsun veya olmasın evsel, kentsel, sanayi ve enerji kaynaklı atıksular ile sulamadan dönen suların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama boşaltılması,

ı) Deşarj limit değeri: Atıksu deşarjında izin verilen maksimum kirleticiler miktarı ve/veya konsantrasyonu,

i) Ekolojik durum: Yerüstü sularına bağımlı su ekosistemleri unsurlarının ve işleyişinin kalitesini,

j) Ekosistem: Belli bir alanda bulunan canlılar ile bu canlıların etkileşim içerisinde bulunduğu fiziksel çevreyi,

k) Geçiş suları: Nehir ağzları civarındaki, kıyı sularına yakın olmaları ancak aynı zamanda tatlı su

akıntularından önemli ölçüde etkilenmeleri neticesinde kısmen tuzlu olma özelliğine sahip yerüstü su kütlelerini,

l) Göl: Durgun haldeki kıta içi yerüstü su kütlelerini,

m) Havza: Nehir havzalarında su ayırım çizgisinden denize aktığı noktaya, kapalı havzalarda ise suyun toplandığı nihai noktaya kadar suyun toplama alanını,

n) Havza bölgesi: Bir veya daha fazla havzanın ilgili yeraltı ve yerüstü suları ile birlikte oluşturduğu alanı,

o) Havza ölçekli yönetim planları: Havza koruma eylem, havza su tahsis, havza yönetim, havza taşkın yönetim, havza kuraklık yönetim gibi havza ölçeğinde suyla alakalı yapılan bütün planları,

ö) Havza su tahsis planı: Bir veya birden çok havzadaki su kaynaklarının içme ve kullanma, çevresel su ihtiyacı, zirai sulama, enerji, sanayi, ticaret, turizm, taşıma, ulaşım, rekreasyon, projeye dayalı su ürünleri yetiştiriciliği, su ürünleri avcılığı ve diğer maksatların ihtiyaçlarına uygun olarak dağıtımını,

p) **(Değişik:RG-11/1/2019-30652)** Havza Yönetim Heyeti: Havza ölçekli yönetim planlarının uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesiyle ilgili çalışmalarını havza ölçeğinde yürütmek amacıyla her bir havza için ayrı ayrı oluşturulan kurulu,

r) **(Değişik:RG-11/1/2019-30652)** Havza Yönetimi Merkez Kurulu: Havza Yönetim Heyetleri tarafından iletilen hususları görüşmek ve sonuca bağlamak, sonuca bağlanmayan hususları Su Yönetimi Koordinasyon Kuruluna iletmek, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunda alınan kararların havza ölçeğinde uygulanmasını sağlamak ve takibini yapmak üzere oluşturulan kurulu,

s) Havza yönetim planı: Bir havzadaki su kaynaklarının ve canlı hayatının korunmasını, geliştirilmesini ve bozulmamasını sağlamak üzere, su kaynakları için sürdürülebilir bir koruma-kullanma dengesi gözetilerek katılımcı bir yaklaşımla havzanın tamamını esas alarak hazırlanan planı,

ş) Hidromorfoloji: Su kütlelerine yapılan müdahalelerin ekolojik durum üzerine yaptığı etkilerin belirlenmesi maksadıyla; suyun miktarında, akışında ve niteliğinde, su yatağında, kıyı şeridinde, su taban yapısında ve su içi ile kıyı habitatlarında meydana gelen değişimleri izlemek için yapılan ölçümler ile ekolojik durumu saptamak için yapılan çalışmaları,

t) İçme suyu havza koruma planı: İçme suyu temin edilen veya edilmesi planlanan yerüstü veya yeraltı suyu havzalarının korunması, kirlenmesinin önlenmesi, kirlenmiş ise iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması maksadıyla yapılan ve havzaya özel hükümleri tanımlayan planı,

u) **(Değişik:RG-11/1/2019-30652)** İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu: Havza ölçekli yönetim planları uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesiyle alakalı çalışmalarını il ölçeğinde yürütmek maksadıyla her bir il için ayrı ayrı oluşturulan kurulu,

ü) İyi ekolojik durum: Bir su kütleisinde izlenen biyolojik ve destekleyici kalite unsurlarının, referans şartlardan az oranda sapma göstermesi

durumunu,

v) İyi ekolojik potansiyel: Büyük ölçüde değiştirilmiş veya yapay su kütleleri için biyolojik, fizikokimyasal, genel kimyasal, belirli kirleticiler ve hidromorfolojik kalite unsurları açısından ulaşılabilecek iyi durumu,

y) İyi su durumu: Yerüstü suları için su kaynağının ekolojik durumunun ve kimyasal durumunun birlikte değerlendirilmesi sonucunda iyi kalite sınıfında olması halini; yeraltı suları için ise su kütlelerinin miktar açısından yeterli ve kimyasal açıdan iyi olduğu durumu,

z) Katılımcı yaklaşım: Planlama sürecinde ilgili kamu kurum-kuruluşlarının, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve yerel halkın planlama sürecine katılmalarının sağlanmasını,

aa) Kıyı suları: Türkiye kıyılarının en dış uç noktalarından çizilen düz esas hattan itibaren deniz tarafına doğru bir deniz mili (1852 metre) mesafeye kadar uzanan suları ve bunların deniz tabanı ve altını,

bb) Kirlilik: İnsan sağlığına ve her türlü ekosisteme zarar verebilecek maddelerin veya ısının hava, su veya toprağa, doğrudan veya dolaylı olarak verilmesi sonucu ortaya çıkması durumunu,

cc) Korunan alan: Su kaynaklarında insani kullanım maksatlı su teminini sağlayan alanları; ekonomik ve ekolojik bakımdan önemli su canlı türlerinin korunması için belirlenmiş alanları; yüzme suyu için tahsis edilen alanları; suya bağlı yaşayan, ulusal mevzuat ve uluslararası yükümlülükler göre koruma altına alınması gereken özel tür veya türler ile bunların üreme veya yaşama alanlarını; besin maddelerine hassas ve nitrate hassas alanları,

çç) Kuraklık yönetim planı: Muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin azaltılmasına ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirleri ihtiva eden yönetim planını,

dd) Münferit su tahsisi: Herhangi bir su kaynağından belirli bir kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilere verilen su kullanım iznini,

ee) Öncelikli maddeler: 30/11/2012 tarihli ve 28483 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinin Ek-5’inin Tablo-5’i kapsamında yer alan kirleticileri,

ff) Paydaş: Havza ölçeğinde yönetim planlarından etkilenmesi muhtemel veya plana etki edebilecek gerçek ve tüzel kişileri,

gg) Peyzaj: Özellikleri, insan ve/veya doğal faktörlerin etkileşimini ve eylemi sonucunda insanlar tarafından algılandığı şekliyle oluşan alanı,

ğğ) Referans durum: Her bir su kütlesi tipi için tahrip edilmemiş durumu ve ekolojik kalite oranı ölçeğinde çok iyi su durumunu yansıtan şartları,

hh) Sektörel alt havza: Bir hidrolojik su havzasında, kullanım maksatlarına göre kullanımlar dikkate alınarak birleştirilen veya bölünen alt havzayı ve/veya bölgeleri,

ıı) Sıcak nokta: Havzadaki yerüstü ve yeraltı sularının kalitesi ve miktarı üzerinde olumsuz etkilerin hissedilmeye başlandığı ve havzada öncelikli olarak müdahale edilmesi gereken bölgeyi,

ii) Su durumu: Yerüstü suları için su kaynağının hem ekolojik, hem kimyasal, hem de miktar olarak; yeraltı suları için ise su kütlelerinin hem miktar hem de kimyasal açıdan herhangi bir zamandaki özelliklerini,

jj) Su hizmetleri: İçme ve kullanma, sanayi, çevresel su ihtiyacı, sulama ya da herhangi bir ekonomik faaliyet için yerüstü ve yeraltı sularından sağlanan su temini ve atıksu bertarafı gibi hizmetleri,

kk) Su kütlesi: Bir akarsuyun, nehir veya kanalın, gölün veya rezervuarın, geçiş suyu, kıyı suyu veya yeraltı suyunun bir kısmı veya tamamı olan ve benzer özellikler gösteren, yönetilebilir en küçük su birimini,

ll) Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu: 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulan kurulu,

mm) Tamamlayıcı tedbir: Su kütlelerinde iyi su durumu hedefine ulaşamaması durumunda, mer’i mevzuatta yer alan tedbirlere ilaveten alınması gereken tedbirleri,

nn) Taşkın yönetim planı: Taşkın tehlike haritalarına ve taşkın risk haritalarına dayanarak, taşkın riski altında olan alanlarda riskin yönetilmesi için uygun hedefleri ve bu hedeflere ulaşılması için alınması gereken tedbirleri içeren yönetim planını,

oo) Tehlikeli maddeler: Su ve çevresi için önemli risk teşkil eden ve zehirlilik, kalıcılık ve biyolojik, kimyasal ve nükleer atık birikme özelliğinde olan madde veya madde gruplarını,

öo) Ulusal su planı: Ülke su kaynaklarının teknik, ekonomik, ekolojik ve sosyal ihtiyaçlara ve uluslararası yükümlülükler en uygun şekilde yönetilmesini sağlayacak ulusal su politikasının ana unsurlarını ihtiva eden planı,

pp) Yapay su kütlesi: Daha önce doğal olarak mevcut olmayan ve insan faaliyeti sonucu ortaya çıkan yerüstü su kütlelerini,

rr) Yeraltı suyu: Yeraltında doygun bölgede bulunan durgun veya hareket halindeki suları,

ss) Yeraltı suyu kütlesi: Bir akiferin tamamındaki, bir kısmındaki ya da birden çok akifer içerisindeki yeraltı sularının belirgin bir hacmini,

şş) Yerüstü suyu: Yeraltı suları haricindeki kaynak suyu, çay, dere, nehir, ırmak, tabii ve suni göller gibi bütün kıta içi sular ile geçiş ve kıyı sularını,

tt) Yerüstü suyu kütlesi: Her bir yerüstü suyunun tamamını ya da belirlenen bir parçasını,

uu) Yetkili idare: Kanunlarla kendisine yerüstü ve yeraltı su kütleleri ile alakalı görev ve yetki ihdas edilmiş kurum ve kuruluşları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler (2)

İlke ve esaslar

MADDE 5 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Su kaynaklarının havza bazında kalite ve miktarının bütüncül yaklaşımla sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi, iyileştirilmesi, korunması ve ihtiyaç önceliklerine uygun olarak kullanılmasının sağlanmasında;

a) Katılımcı yaklaşımın uygulanması,

b) Havzaların su potansiyelinin öncelikle havza içinde kullanılması,

c) Atıksu ve atıkların kaynağında azaltımı başta olmak üzere, geri kazanılması, kontrolü ve bertaraf edilmesi,

ç) Suyu bağımlı karasal ve sucul ekosistemlerin korunması,

d) Su kaynaklarının, insan ve diğer canlı ihtiyaçlarına yönelik ekolojik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara göre en uygun şekilde kullanılması, içme ve kullanma, çevresel su ihtiyacı, tarımsal sulama, su ürünleri istihsalı, enerji üretimi ve sanayi suyu, ticaret, turizm, rekreasyon, taşıma, ulaşım ile sair su ihtiyaçlarının verilen sıralama önceliğine göre karşılanması,

e) Su ile ilgili bütün mevzuat, plan ve faaliyetlere karar verilmeden önce, insan ve diğer canlı ihtiyaçlarına yönelik ekolojik, sosyal ve ekonomik etkilerinin değerlendirilmesi,

f) Su kullanımlarında azami su verimi ve su tasarrufu sağlayacak tedbirlerin alınması,

g) Su kaynaklarının korunması ve kullanımında iklim değişikliğinin su kaynaklarına olumsuz etkilerinin havza ölçeğinde göz önüne alınması,

ğ) Havzalardaki su fiyatlarının, çevresel ve kaynak maliyetleri de dahil olmak üzere, su hizmetlerine ilişkin maliyetin karşılanmasını sağlayacak şekilde belirlenmesi,

h) Kullanan ve kirleten öder ilkesi uyarınca, havzadaki bütün su kullanıcılarının su kaynakları üzerindeki baskılarıyla orantılı olarak su hizmetlerine ait maliyetlerin karşılanmasına katkıda bulunması,

ı) Havza ve alt havzalardaki her tür ve ölçekte planın ve stratejinin hazırlanmasında, güncellenmesinde ve uygulanmasında, ulusal su planı ve

havza ölçekli yönetim planları ile uyumunun sağlanması,

- i) Havza ölçekli yönetim planlarının hazırlanmasında, güncellenmesinde ve uygulanmasında birbirleriyle uyumlarının sağlanması,
- j) Havza su tahsislerinin, havza su bütçesi ve havza önceliklerinin dikkate alınarak belirlenmesi,
- k) Havza su tahsislerinde ve havzalar arası su aktarımında ekosistemin ihtiyacı olan asgari su miktarının korunması ve güvenceye alınması,
- l) Su kaynaklarının kirlenmeye karşı korunması ve kirlenmiş olan su kaynaklarının kalitesinin iyileştirilerek çevresel hedeflere ulaşılması,
- m) Yerüstü ve yeraltı sularının iyi su durumuna ulaştırılması ve bu durumun korunması, esastır.

(2) Havzalardaki su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve kullanılması ile ilgili her türlü iş ve işlemlerde ulusal su planı ve havza ölçekli yönetim planları esas alınır.

(3) Havzalardaki su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve verimli kullanımı için gerekli tedbirler, ilgili kurum ve kuruluşlarca alınır.

(4) Afet ve acil durumlar ile toplu nüfus hareketlerinde Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından yeraltı suları Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak bedelsiz ve sınırsız olarak kullanılabilir. Yapılacak planlarda söz konusu durumlar dikkate alınarak Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının da görüşü alınır.

Havzaların korunması

MADDE 6 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Yetkili idareler havzalardaki su kaynaklarının miktar, kalite ve su ürünleri istihsalini de dikkate alarak ekolojik yönden korunması için havza yönetim planlarında yer alan tedbirleri almak ve/veya aldırarak yükümlüdür.

(2) Havzalardaki su kaynaklarının kirlenmesine yol açan faaliyet sahipleri, kirlenmenin önlenmesi için gerekli tedbirleri ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.

(3) Havzalardaki su kaynaklarının her türlü kullanımı ve korunması ile ilgili mevzuat çerçevesinde yetkili kurum ve kuruluşlarca belirlenmiş veya belirlenecek olan korunan alanlar, yetkili kurum ve kuruluşlarca Su Yönetim Koordinasyon Kuruluna bildirilir.

(4) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için içme suyu havzalarında; havza koruma planları Bakanlık tarafından hazırlanır veya hazırlatılır.

(5) Havzalarda yapılacak fiziki müdahalelerde ve her türlü su kullanımında çevresel su ihtiyacının karşılanması için gerekli tedbirler yetkili idarelerce alınır. Havza bazında su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla gerekli tedbirler Bakanlık koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlenir.

(6) (Ek:RG-11/1/2019-30652)⁽³⁾ Havza ölçekli yönetim planlarının hazırlanması, uygulanması, uygulamalarının takibi sürecinde kurumlar arası koordinasyonun sağlanması amacıyla; Havza Yönetimi Merkez Kurulu, Havza Yönetim Heyetleri ve İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları teşkil edilir.

(7) Havzaların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla çevresel kalite standartları Bakanlıkça; çevresel kalite standartları esas alınarak atık suların alıcı ortam deşarj limit değerleri yetkili idare tarafından belirlenir ve deşarjların kontrolü sağlanır. Alıcı ortama zirai faaliyetlerden gelen kirlilikle ilgili gerekli tedbirler, çevresel kalite standardı esas alınarak yetkili idare tarafından alınır.

(8) Havzalardaki içme ve kullanma suyu ile sulama sistemlerindeki kaçak kullanım ve şebeke kayıplarının önlenmesi ile bu sistemlerin işletilmesi yetkili idareler ve kuruluşlarca sağlanır.

(9) Yerüstü ve yeraltı su kütellerindeki su dengesinin bozulmaması için yeni su çekimlerine su bütçesi planlaması yapıldıktan sonra izin verilebilir.

(10) Su akışının, artırmış atık suda bakiye kalan kirlilik yükünün özümsemesi için yetersiz olduğu su kaynaklarının havzalarında, havza yönetim planlarında su kaynaklarının durumu göz önünde bulundurularak yetkili idarelerce ilave tedbir ve kısıtlamalar getirilebilir.

(11) (Değişik:RG-11/1/2019-30652) Drenaj sularının kontrolü, izlenmesi, yeniden kullanılması ve drenaj sularının kalitesinin iyileştirilmesi ile ilgili tedbirler Bakanlıkça belirlenir.

(12) (Değişik:RG-11/1/2019-30652) Su kirliliği açısından hassas alanlar ve nitrata duyarlı hassas alanlar Bakanlık tarafından tespit edilir ve izlenir.

(Ek ibare:RG-28/10/2017- 30224)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ulusal Su Planının Hazırlanması, Onaylanması ve Güncellenmesi

Ulusal su planının hazırlanması ve onaylanması

MADDE 7 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Bakanlık tarafından hazırlanacak Ulusal Su Planı, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

Ulusal su planının güncellenmesi

MADDE 8 –(Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Ulusal su planı Bakanlık tarafından altı yılda bir güncellenir. İhtiyaç duyulması halinde bu süre beklenmez.

(Ek ibare:RG-28/10/2017- 30224)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Havza Yönetiminde Katılımcı Yaklaşım ve Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Yürürlüğe Girmesi, Uygulamaların Takibi ve Güncellenmesi

(Mülga ibare:RG-28/10/2017- 30224) (...)

Havza yönetiminde katılımcı yaklaşım

MADDE 9 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Havza ölçekli yönetim planlarının hazırlanması, gözden geçirilmesi ve güncellenmesi sürecinde, ilgili kurum ve kuruluşların sürece aktif katılımı ve paydaşların bilgiye erişimi Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Havza Yönetimi Merkez Kurulu, Havza Yönetim Heyetleri ve İl Su Yönetim Koordinasyon Kurulları vasıtasıyla sağlanır.

(2) Su kaynaklarının bütüncül havza yönetimi anlayışı çerçevesinde korunması için gereken tedbirlerin belirlenmesi, etkili bir su yönetimi için sektörler arası koordinasyonun sağlanması, işbirliğinin ve su yatırımlarının hızlandırılmasının sağlanması, ulusal ve uluslararası belgelerde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi için strateji, plan ve politikaların geliştirilmesi, havza planlarında kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilmesi gereken hususların uygulanmasının değerlendirilmesi, üst düzeyde koordinasyonun ve işbirliğinin sağlanması Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından gerçekleştirilir.

(3) Havza Yönetim Heyetleri tarafından iletilen hususların görüşülmesi ve sonuca bağlanması, sonuca bağlanmayan hususların Su Yönetimi Koordinasyon Kuruluna iletilmesi, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunda alınan kararların havza ölçeğinde uygulanmasının sağlanması, su ile alakalı merkezi kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve kararların takibinin yapılması Havza Yönetimi Merkez Kurulu tarafından gerçekleştirilir.

(4) Havza koruma eylem ve yönetim planları ile taşkın ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanması, uygulamaların izlenmesi, güncellenmesi ve değerlendirilmesi havza ölçeğinde Havza Yönetim Heyetleri tarafından sağlanır.

(5) Havza koruma eylem ve yönetim planları ile taşkın yönetim planlarının ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanması, uygulamaların izlenmesi, güncellenmesi ve değerlendirilmesi il ölçeğinde İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları tarafından sağlanır.

(6) Havza yönetim planlarının hazırlanması, gözden geçirilmesi ve güncellenmesi sürecinde paydaşların bilgiye erişimi, Havza Yönetimi Merkez Kurulunun koordinasyonunda Havza Yönetim Heyeti tarafından sağlanır.

Havza yönetim planlarının hazırlanması

MADDE 10 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Bakanlık tarafından, ulusal su planı ile uyumlu olacak şekilde, paydaşların yer aldığı katılımcı bir yaklaşımla her havza için yerüstü ve yeraltı sularının akılcı kullanımını ve çevresel hedefleri, bu hedeflere ulaşmak için suyun havza ölçeğinde korunmasını ve tahsisini, iklim değişikliğinin etkilerini, havza ölçekli diğer yönetim planlarını da dikkate alan ve tedbirler programını ihtiva eden havza yönetim planı ilgili kurum ve kuruluşların katılımı ile hazırlanır veya hazırlatılır.

(2) Havza yönetim planlarının hazırlanmasında, Ek-1’de yer alan içerik esas alınır.

(3) Havza yönetim planlarında su kaynaklarının miktar ve kalite açısından korunarak kullanımı sağlanır.

(4) Havza yönetim planlarının hazırlanmasında madencilik faaliyetleri de dahil olmak üzere insan kaynaklı diğer önemli etkiler göz önüne alınır ve su kaynaklarının çevresel hedeflere ulaşması bakımından değerlendirilir.

(5) Havza yönetim planlarında, iyi su durumuna ulaşılmasının sağlanması ve mevcut su durumunun kötüleşmemesi için temel ve gerektiğinde tamamlayıcı tedbirler ve izleme programları yer alır.

(6) Bakanlıkça havza yönetim planlarının Bakanlık ulusal su bilgi sistemine entegrasyonu sağlanır.

(7) Havzalar arası su aktarımında havza yönetim planlarındaki çevresel hedefler göz önünde bulundurulur.

(8) Havza ve su kütelleri bazında alınan tedbirlerin etkilerini ve tedbirler programının verimliliğini ortaya koyacak bir şekilde ilgili sektörel su kullanımlarına uygun olarak eğilim analizleri, maliyet ve sosyal etkinlik analizleri, yerüstü ve yeraltı su kütelleri için belirlenen tedbirlerin fayda-maliyet analizleri yapılır. Bütün bunları etkin ve tek elden yönetebilmek için bir izleme sistemi oluşturulur. Sistemin takibi düzenli ve sürekli yapılır.

(9) Tedbirlerin uygulanmasına rağmen istenilen çevresel hedeflere ulaşılamaması durumunda, gerekçeler detaylı olarak hazırlanarak çevresel hedeflerin karşılanamama durumlarına yönelik muafiyetler belirlenir.

(10) Bakanlık, sınır aşan havzalarda su kullanımı ve fiziki düzenlemeler ile kıydaş ülkeler ile havza ölçekli planların hazırlanması maksadıyla yapılacak çalışmalarda Dışişleri Bakanlığıyla beraber gerekli koordinasyonu sağlar.

(11) Taşkın yönetim ve kuraklık yönetim planlarındaki tedbirler, havza yönetim planında belirtilen çevresel hedefler ile uyumlu olacak şekilde belirlenir.

(12) Havza yönetim planlarında belirtilen tedbirler alınmasına rağmen tanımlanan hedeflere ulaşmanın, sosyal, teknik, ekonomik veya tabii afetler sebebiyle imkânsız olduğu durumlarda ilgili su kütelleri için belirlenen çevresel hedefler, bilimsel esaslar dikkate alınarak güncellenebilir.

(13) Havza yönetim planlarının hazırlanması esnasında;

a) Ekonomik öneme sahip sucul türlerin korunması için belirlenmiş alanlara,

b) Besin maddeleri açısından hassas alanlara,

c) Biyoçeşitlilik açısından korunan alanlara,

ç) Yüzme suyu ve rekreasyonel maksatlı kullanılan su kütellerine,

d) Millî parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları ve diğer sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanlara,

e) İçme ve kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması için hazırlanan içme ve kullanma suyu havzalarına,

f) Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezlerine,

ait yönetim planları, koruma planları ve ilgili diğer planlar esas alınır.

(14) Su kaynaklarının çevresel hedeflerine ulaşılmadığı durumlarda havza yönetim planlarındaki tedbirlere ilave tedbirler getirilebilir.

Havza yönetim planlarının güncellenmesi

MADDE 11 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Hazırlanan havza yönetim planları en geç altı yılda bir, hazırlanması sırasında izlenen usul uyarınca, Bakanlıkça güncellenir.

(2) Havza yönetim planının güncellendiği altı yıllık periyodun başlangıcından en az üç yıl önce planın hazırlanması için çalışma takvimini içerecek şekilde oluşturulan iş planı Havza Yönetim Heyetince hazırlanır ve halkın bilgiye erişimi, görüşlerinin alınması maksadıyla altı ay süreyle askıya çıkarılır. Bu süreç koordinatör Valilik tarafından yürütülür. Çalışma takvimi ve iş planının nihai hali Havza Yönetimi Merkez Kuruluna, Havza Yönetim Heyetince raporlanır.

(3) Havza yönetim planının güncellendiği altı yıllık periyodun başlangıcından en az iki yıl önce havzaların miktar ve kalite yönetimi bakımından sıcak noktalarına ilişkin genel bir değerlendirme raporu Havza Yönetim Heyetince hazırlanır ve halkın bilgiye erişimi, görüşlerinin alınması maksadıyla altı ay süreyle askıya çıkarılır. Bu süreç koordinatör Valilik tarafından yürütülür. Havzaların miktar ve kalite yönetimi bakımından sıcak noktalarına ilişkin genel bir değerlendirme raporunun nihai hali, Havza Yönetimi Merkez Kuruluna, Havza Yönetim Heyetince raporlanır.

(4) Havza yönetim planının güncellendiği altı yıllık periyodun başlangıcından en az bir yıl önce havza yönetim planının taslak hali Havza Yönetim Heyetince hazırlanır ve halkın bilgiye erişimi, görüşlerinin alınması maksadıyla altı ay süreyle askıya çıkarılır. Bu süreç koordinatör Valilik tarafından yürütülür. Havza yönetim planının nihai hali Havza Yönetimi Merkez Kuruluna, Havza Yönetim Heyetlerince raporlanır.

(Mülga ibare:RG-28/10/2017- 30224) (...)

Havza yönetim planlarının yürürlüğe girmesi, uygulanması ve uygulamaların takibi

MADDE 12 –(Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Havza yönetim planları Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

(2) Havza yönetim planları tedbirler programı; Bakanlığın koordinasyonunda ve havzalarda Havza Yönetim Heyetlerinin, illerde İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları kontrolünde, yetkili idarelerce uygulanır. Uygulamalar, illerde İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları, havzalarda Havza Yönetim Heyetleri tarafından takip edilir. Tedbirlerin uygulanmasına ilişkin raporlar; İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları tarafından (**Değişik ibare:RG-11/1/2019-30652**) altı ayda bir Havza Yönetim Heyetlerine, Havza Yönetim Heyetleri tarafından ise altı ayda bir Bakanlığa raporlanır.

(3) Havza yönetim planlarında belirlenen tedbirler, söz konusu planlarda belirlenen iş takvimine uygun olarak sorumlu kurum/kuruluşlar tarafından uygulanır.

(4) Bakanlık, yılda bir kez tedbirlerin uygulanmasına ilişkin hususları ilgili Bakanlıklara raporlar. İvedilik ve önem arz eden hususlarda bu süre beklenmez.

(Ek ibare:RG-28/10/2017- 30224)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Havza Su Tahsis Planlarının Hazırlanması, Yürürlüğe Girmesi, Takibi ve Güncellenmesi

Havza su tahsis planlarının hazırlanması

MADDE 13 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Havza su tahsis planları, su kaynaklarının içme ve kullanma, çevresel su ihtiyacı, zirai sulama, enerji ve sanayi gibi temel sektörler başta olmak üzere havza bazında paylaşımının sağlanması, geleceğe yönelik planlanması ve her sektörün ihtiyacı olan suyun adil bir şekilde karşılanması maksatlarıyla, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından bütün havzalar için ayrı ayrı hazırlanır.

(2) Havza su tahsis planları hazırlanırken; suyun miktarı, kalitesi, havzanın özelliği, zaruri ihtiyaçlar ve şartlar başka türlü bir çözüm yolu gerektirmedikçe su kaynaklarının kullanım maksatlarında aşağıdaki öncelik sırası uygulanır:

- a) İçme ve kullanma maksatlı su ihtiyaçları,
- b) Çevresel su ihtiyacı,
- c) Zirai sulama suyu ihtiyacı ve su ürünleri istihsalı,
- ç) Enerji üretimi ve sanayi su ihtiyaçları,
- d) Ticaret, turizm, rekreasyon, madencilik, taşıma, ulaşım ile sair su ihtiyaçları.

(3) Birden fazla maksada yönelik ihtiyacın hâsıl olması ve su kaynağının yeterli olması halinde, havza yönetim planları ile uyumlu olarak kaynağın birden fazla maksatla kullanımına öncelik sırası gözetilerek izin verilebilir.

(4) Havza su tahsis planlamasında, gerekli miktarda ve kalitede su durumu dikkate alınarak su tahsisi yapılır.

(5) Su kaynaklarının mevcut ve gelecekteki durumu dikkate alınarak Bakanlık tarafından hazırlanacak havza su tahsis planları EK-2’de yer alan içeriğe göre hazırlanır.

(6) Havza bazında su kullanımlarının kontrol altına alınması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması maksadıyla havza için hazırlanmış olan su tahsis planlarına uyulur.

(7) Sınır oluşturan ve sınır aşan sular ile ilgili tahsis kararlarında ulusal ve uluslararası su yönetimi politikasına uyumlu kararlar alınır.

(8) İklim değişikliğinin etkileri dikkate alınarak tahsis miktarı ve önceliklerinde kurak dönem senaryoları göz önünde bulundurulur.

Havza su tahsis planının yürürlüğe girmesi, takibi ve güncellenmesi

MADDE 14 –(Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Hazırlanan havza su tahsis planı, Su Yönetimi Koordinasyon Kurulunun görüşüne sunulur ve Bakan onayıyla yürürlüğe girer.

(2) Bakanlık, onaylanan havza su tahsis planı için eylem planı hazırlayarak, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak izler ve denetler.

(3) Münferit su tahsisleri havza su tahsis planlarına uygun yapılır ve ilgili eylem planına göre takip edilir.

(4) Eylem planında tanımlanan sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar, münferit su tahsislerinin havza su tahsis planlarına uygunluğunu sağlamak, izlemek ve denetlemekle yetkilidir.

(5) Eylem planında tanımlanan sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler, havza su tahsis planlarına aykırı uygulamaları tespit ve delilleri ile birlikte ilgili Havza Yönetim Heyeti sekretaryasına yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür.

(6) Eylem planı ve takvimi ile ilgili gelişmeler, eylem planındaki mesul ve ilgili kurum/kuruluşlarca ve Havza Yönetim Heyetlerince Bakanlığa her yıl Aralık ayında raporlanır.

(7) Havza su tahsis planları en geç altı yılda bir revize edilir.

(8) Havza su tahsis planlarının revizyonu, bu Yönetmelikte belirtilen havza su tahsis planlarının hazırlık ve onaylanması ile ilgili usul ve esaslara tabidir.

(Ek ibare:RG-28/10/2017- 30224)

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Su tasarrufu ve verimliliği

MADDE 15 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Sürdürülebilir su kullanımının sağlanması ve kullanan öder ilkesinin gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması maksadıyla yetkili idareler;

- a) Kullanılmış suların yeniden kullanımının özendirilmesini,
- b) Sulama ve insani tüketim maksatlı su tarifelerinin kullanıcılar tarafından suyun verimli kullanımını özendirerek şekilde belirlenmesini,
- c) Üretim ve tüketim bazında su dengesinin gözetilmesini,
- ç) Tasarruflu ve verimli su teknolojilerinin ve mevcut en iyi tekniklerin kullanımının özendirilmesini, sağlamakla yükümlüdür.

(Mülga ibare:RG-28/10/2017- 30224) (...)

Denetim ve idari yaptırım

MADDE 16 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-28/10/2017- 30224)

(1) Havza yönetim planları kapsamında belirlenen tedbirlerin uygulanmasına yönelik denetimler yetkili idarelerce yapılır ve ilgili kanunlarda belirtilen idari yaptırım ve tedbirler uygulanır.

İdari yaptırım ve tedbirler

MADDE 17 – (Mülga:RG-28/10/2017- 30224)

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (Değişik ibare:RG-11/1/2019-30652) Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

(1) 28/10/2017 ve 30224 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile “Su Havzalarının Korunması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmeliğin” adı Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği olarak değiştirilmiştir.

(2) 28/10/2017 ve 30224 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile Bu yönetmeliğin ikinci bölümünün başlığı Genel Hükümler olarak değiştirilmiştir.

(3) 11/1/2019 tarihli ve 30652 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin 6 ncı maddesine altıncı fıkraya eklenmiş ve diğer fıkralara buna göre teselsül ettirilmiştir.

Ekleri için tıklayınız.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	17/10/2012	28444
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1	28/10/2017	30224
2	11/1/2019	30652